

HISTORISCHE KANTTEKENINGEN

Het ligt in de bedoeling, dat in de komende tijd onder deze titel enkele van de boeiende facetten uit de historie der tandheelkunde wat nader worden belicht. Bij het samenstellen van deze korte notities heeft zich echter meer dan eens de vraag naar voren gedrongen of het eigenlijk wel enige zin heeft om deze historische onderwerpen diepgaand te bestuderen. Niemand zal deze vraag ontkennend willen beantwoorden, ware zij gesteld met betrekking tot de algemene geschiedenis of in verband met de kunst- of literatuurgeschiedenis, want filosoof noch literator en met hen vele anderen, kunnen buiten het hoe en wanneer van toen. Hoe ligt deze zaak voor de hedendaagse tandarts? Simpel gesteld zou de vraag kunnen luiden: kan hij, zonder de voorgeschiedenis van zijn beroep en zijn instrumentarium te kennen, zonder de wetenschappelijke benadering van het hoe en waarom in het verleden, in het heden zijn kunde niet of minder goed dienstbaar maken? Wat interesseert het de practicus van vandaag, dat de oude Romeinen een knagende kiespijn met allerlei vaak hoogst wonderlijke medicamenten (waarin overigens reeds kruidnagelolie en opium werden verwerkt!) trachtten te stillen, terwijl hij zelf slechts boor of tang behoeft te grijpen om de kiespijn van zijn hedendaagse patiënt in korte tijd te doen verdwijnen. En met het neerschrijven van deze overpeinzing komt direct een andere vraag naar voren, namelijk van welk tijdstip af mogen wij spreken van „De Tandheelkunde”. Moeten wij het begin van de tandheelkunde stellen op het moment dat men voor het eerst iets aan tandverzorging deed, of moet men dat tijdstip stellen op het moment dat men voor het eerst „gespecialiseerde” figuren ziet verschijnen, die zich uitsluitend bezighielden met de tanden van hun medeburgers, of ligt dat tijdstip nog later, bij FAUCHARD, of bij JOHN TOMES? Deze vraag is nooit exact te beantwoorden. De historicus zal hier zelf zijn normen moeten bepalen naar algemeen geldende richtlijnen. Doch uit de gestelde vraag blijkt één ding zeer duidelijk en wel dit: stelt men het tijdstip van waaraf men van een officiële tandheelkunde mag spreken zo laat mogelijk, dan betekent dit, dat de hedendaagse tandheelkunde reeds kan terugzien op een voorgeschiedenis van om en nabij anderhalve eeuw. De spre-

kers bij de opening van het Tandheelkundig Museum, die al of niet schertsend naar voren brachten, dat het wel opmerkelijk was, dat een nog zo jonge spruit in de rij der „-kundes” reeds nu over een eigen museum kon beschikken, hadden zeker geen gelijk. De tandheelkunde in ruimere zin is zeker ouder dan ongeveer 10 jaar, zoals men wilde doen voorkomen. De tweede helft van de vorige eeuw heeft ook op ons gebied een welhaast stormachtige ontwikkeling te zien gegeven. En het is juist deze ontwikkeling geweest waar de huidige generaties de vruchten van plukken en op moeten voort bouwen. Doch in één opzicht hadden de betreffende sprekers wel degelijk het gelijk aan hun zijde: de tandheelkunde als Universitaire Wetenschap is nog jong, zelfs piepjong. Het is daarom des te verheugender, dat deze wetenschap, die nog volop in zijn kinderschoenen staat, reeds vanaf het begin over een afdeling kan beschikken, die de voorgeschiedenis van haar zelf met alle ten dienste staande middelen kan bestuderen en daarmee een bescheiden steentje kan bijdragen in het wordingsproces van kunde tot wetenschap. Want de kennis van het verleden is de basis voor de kunde van het heden, waarop de academische wetenschap van morgen zijn hechte fundament moet hebben. Wij zijn daarom de Redactie van het Tijdschrift voor Tandheelkunde bijzonder dankbaar, dat zij ons uitnodigde enkele van de historische hoogtepunten uit vroegere tijd in enkele korte publicaties nader te belichten. Vanzelfsprekend zijn vragen steeds welkom en mochten er lezers zijn, die ons nog aan oud instrumentarium kunnen helpen – het museum mist nog zeer veel! – dan zullen zij bij het museum nooit voor een gesloten deur komen te staan. Wij hopen, dat deze „Historische Kanttekeningen” bij de collegae in goede aarde zullen vallen en wellicht zelfs zullen kunnen dienen als inventieve inspiratiebron. Het zou zeker niet de eerste keer zijn, dat een verlaten idee uit vroeger tijd de inductieve factor was van een revolutionaire vernieuwing.

F. E. R. DE MAAR